

Druhá celková aktualizace Regionálního plánu pro plánovací region Horní Lužice-Dolní Slezsko

**Souhrnné prohlášení o strategickém posuzování vlivů na životní
prostředí**

Tiráž

Vydavatel: Regionální plánovací svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko.
Löbauer Straße 63
D-02625 Bautzen
Telefon +49 3591 67966 0
Telefax +49 3591 67966 69
E-Mail info@rpv-oberlausitz-niederschlesien.de
Internet <https://www.rpv-oberlausitz-niederschlesien.de>

Souhrnné prohlášení podle §10 odst. 3 zákona o územním plánování (ROG)

Podle § 8 zákona o územním plánování (Raumordnungsgesetz, ROG) odst. 1 je v případě pořízení regionálního plánu nutno provést posouzení jeho vlivu na životní prostředí (SEA). Posuzování vlivu na životní prostředí sestává z vypracování Zprávy o vlivu na životní prostředí se součástmi, definovanými v příloze 1 (k § 8 odst. 1) zákona o územním plánování, projednání s orgány veřejné správy, jejichž příslušnost v oblasti životního prostředí a zdraví může být dotčena, a z projednání s veřejností, případně i zahraničními státy, a ze zohlednění výsledku tohoto projednání a závěrů Zprávy o vlivu na životní prostředí při rozhodování o zapracování připomínek.

Podle § 10 odst. 3 zákona o územním plánování je k územnímu plánu nutno přiložit souhrnné prohlášení ohledně způsobu, jakým byly zájmy životního prostředí a výsledky projednání s veřejností a orgány veřejné správy při jeho přízení zohledněny, a z jakých důvodů byla po porovnání s ostatními možnostmi, které by připadaly v úvahu, zvoleno dané řešení, a o opatřeních, která je nutno v rámci monitoringu vlivu na životní prostředí podle § 8 odst. 4 nutno přijmout. Podle § 7 odst. 4 věta 1 Saského zákona o zemském a územním plánování (SächsLPlG) je nutno územní plán spolu s odůvodněním a souhrnným prohlášením publikovat na internetu a zaslat zahraničním státům, které byly do pořizování územního plánu zapojeny, jedno vyhotovení územního plánu s odůvodněním a souhrnným prohlášením.

1. Zohlednění zájmů životního prostředí v rámci postupu při pořizování celkové aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko (Regionalplan Oberlausitz-Niederschlesien).

Integrace Rámcového krajinného plánu do Regionálního plánu (viz § 6 odst. 2 Saského zákona na ochranu přírody (Sächsisches Naturschutzgesetz, SächsNatSchG) již zajišťuje silnější zohlednění zájmů životního prostředí při zvažování řešení na úrovni územního plánování. Odborná část Rámcového krajinného plánu proto nebyla použita jako výhradní zdroj dat pro posuzování vlivů Regionálního plánu na životní prostředí, ale představuje stejnou měrou odborný podklad pro řadu ustanovení plánu jako takového, která jsou pro životní prostředí relevantní (cíle ekologické kvality). V rámci Druhé celkové aktualizace byly zájmy životního prostředí zohledněny včas v rámci pořizování konceptu.

Již před vlastním scopingem ke zprávě o vlivu na životní prostředí byly veškeré příslušné orgány na úrovni okresu a spolkové země, které jsou majiteli příslušných dat, požádány o zaslání aktuálních dat a odborných podkladů k jednotlivým předmětům ochrany. Z popisu předmětů ochrany lze odvodit, jaké údaje a odborné podklady byly do posuzování vlivů na životní prostředí zahrnuty (viz kap. 3.2.4 Zprávy o vlivu na životní prostředí). Stejně tak byly uvedeny původ, aktuálnost, dostupnost a možné datové služby pro účely ověření v GIS. Popisy předmětů ochrany zahrnují kromě toho i údaje k plánovaným opatřením pro zamezení, snížení a kompenzaci negativních vlivů (v souladu s bodem 2 c) přílohy 1 k zákonu o územním plánování), a popis nejdůležitějších znaků použitých technických postupů při posuzování vlivů na životní prostředí s odkazem na problémy, ke kterým při sestavování údajů došlo, jako například technické mezery nebo nedostatečné poznatky (v souladu s bodem č. 3 a přílohou 1 zákona o územním plánování). Z těchto popisů je tak jasné patrné, jakým způsobem byly zájmy životního prostředí při posuzování vlivů na životní prostředí zohledněny.

Na základě polohy plánovacího regionu Horní Lužice - Dolní Slezsko hrají při posuzování vlivů na životní prostředí mimořádnou roli aspekty možného přeshraničního dopadu Plánu. Tyto potenciální dopady byly prověřovány diferencovaně jak pro sousední německé plánovací regiony Horní Polabí / východí Krušnohoří (Planungsregion Oberes Elbtal/Ostertzegebirge) a Lužice-Spreewald (Lausitz-Spreewald) ve spolkové zemi Braniborsko, ale i pro polská vojvodství Dolnoslezské a Lubušské, a dále pak pro Liberecký a Ústecký kraj v České republice. (V rámci všech kroků při zpracování SEA proběhlo rovněž přeshraniční projednání ve smyslu § 9 odst 4 věta 4 zákona o územním plánování (ROG).

2. Posouzení vlivů na životní prostředí a zohlednění závěrů Zprávy o vlivu na životní prostředí

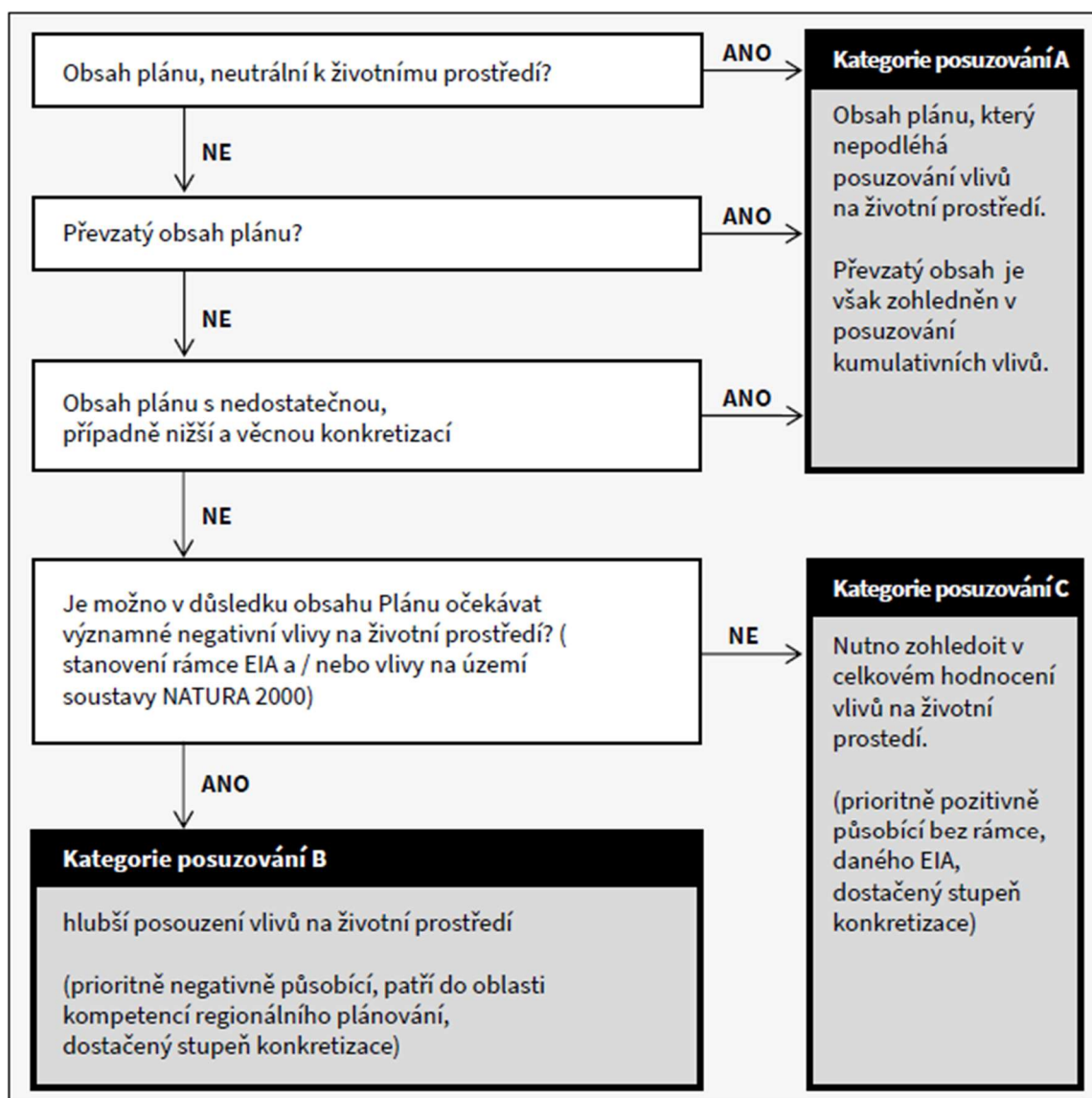
Základem a metodickým podkladem pro SEA byla závěrečná zpráva "Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí pro regionální plánování - vývoj mezinárodní koncepce pro posuzování vlivů na životní prostředí pro Česko, Polsko a Sasko" („Strategische Umweltprüfung für die Regionalplanung-Entwicklung eines transnationalen Prüf- und Verfahrenskonzeptes für Sachsen, Polen und Tschechien“ (IÖR 2007)). Ve vztahu k metodice a formě sloužila jako podklad rovněž i Zpráva o vlivu první celkové aktualizace regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko na životní prostředí a Zpráva o vlivu aktualizace hnědohorního plánu pro povrchový důl Nochten na životní prostředí (RPV OI-Ns 2010b, RPV OI-Ns 2013). Z pohledu Regionálního plánovacího svazu se tato metodika osvědčila, jelikož obsahuje přiměřené zohlednění regionálně-plánovacího rámce a měřítka grafických ustanovení 1 : 100 000.

Předmětem SEA byla normativní část Regionálního plánu, tedy textová a grafická ustanovení (Cíle a Zásady), s výjimkou jejich odůvodnění, včetně zvažovaných alternativ. Těžištěm posuzování v rámci SEA a tím i dokumentace ve Zprávě o vlivu na životní prostředí jsou Cíle (Ziel) a Zásady (Grundsatz), které by mohly mít významné vlivy na životní prostředí. Nejprve byly podle daného schématu vymezeny ty obsahy plánu, které je nutno v rámci SEA posoudit (viz kapitola 1.3 Zpráva o vlivu na životní prostředí). Obsah Regionálního plánu byl pomocí odpovídajících kritérií rozlišován na obsah, který "podléhá hlubšímu posouzení", který "je třeba zohlednit v celkovém hodnocení" a obsah, který "nepodléhá posuzování vlivu na životní prostředí".

Hlubšímu posouzení podléhají především ta ustanovení, u kterých lze předpokládat významné negativní vlivy na předměty ochrany. Hlubší posouzení vlivů na životní prostředí (viz kapitola 2.2 zpráva o vlivu na životní prostředí) bylo provedeno pro ty Cíle a Zásady územního plánování, které vykazovaly dostatečně věcný a územně konkrétní charakter a pokud jim bylo možno přiřadit faktory účinku, vyvolávající významné vlivy na životní prostředí (viz obr. 1). Dalšími kritérii bylo, zda předmětná ustanovení zakládají rámec pro budoucí schválení projektů, podléhajících posuzování vlivu na životní prostředí, nebo které by mohly významným způsobem poškodit území soustavy NATURA 2000 a tím podle § 24 odst. 1 spolkového zákona na ochranu přírody (Bundesnaturschutzgesetzes, BNatSchG) posuzování vlivů na životní prostředí podléhají. Pro vyhodnocení předpokládané celkové situace životního prostředí v řešeném území byly použity rovněž předpokládané pozitivní vlivy obsahu Plánu na životní prostředí. Ustanovení, převzatá ze Zemského rozvojového plánu, z hnědouhelných plánů a z dalších oborových plánů nebyla jako taková předmětem posuzování, jejich interakce však byla v celkovém posouzení vlivů na životní prostředí zohledněna.

Pro posouzení vlivů Regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko z toho vyplynuly čtyři skupiny posuzování:

1. Cíle a Zásady Regionálního plánu, které by mohly mít významné negativní vlivy na životní prostředí, které jsou územně a věcně dostatečně konkrétní a které zakládají rámec pro projekty, podléhající posuzování vlivů na životní prostředí. Za územně dostatečně konkrétní jsou považována ustanovení, které lze na konkrétní ploše a v konkrétní lokalitě graficky vymežit. Zde bylo provedeno hlubší posouzení (viz skupina B v tabulce 1.3-1, tabulka 1.3-2 a kapitola 2.2 Zpráva o vlivu na životní prostředí),
2. Cíle a Zásady Regionálního plánu, u nichž lze předpokládat významné pozitivní vlivy, nebo vlivy na životní prostředí, podporující předměty ochrany, a které vykazují dostatečně územně a věcně konkrétní stav. Hlubší posouzení nebylo provedeno, byla však provedena integrace do celkového hodnocení vlivů Plánu na životní prostředí (viz skupina C v tabulce 1.3-1 a v Tabulce 1-3-3 Zpráva o vlivu na životní prostředí).
3. Cíle a Zásady Regionálního plánu, u nichž pravděpodobně nelze předpokládat významné vlivy na životní prostředí, u nichž lze předpokládat neutrální vztah k životnímu prostředí, nebo které nejsou dostatečně věcně a nebo územně konkrétní a tím nepodléhají posuzování vlivů (viz skupina A, Tabulka 1.3-1 Zpráva o životním prostředí).
4. Ustanovení převzatá z jiné územně-plánovací dokumentace a z oborových plánů nejsou ustanoveními Regionálního plánu a tím nejsou součástí SEA. Tato z jiných plánů převzatá ustanovení mohou vyvolávat kumulativní vlivy na životní prostředí, které je nutno rovněž posoudit a integrovat do celkového hodnocení (viz skupina A Tabulka 1.3.1 Zpráva o životním prostředí).



Obr. 1: Schéma vymezení obsahu plánu, který má být předmětem posuzování (pozměněno podle IÖR et al. 2007, str. 84 a další)

V rámci posuzování vlivů Regionálního plánu na životní prostředí byly zohledněny předměty ochrany, uvedené v § 8 odst. 1 věta 1 zákona o územním plánování (ROG), které byly strukturovány následujícím způsobem:

Člověk včetně lidského zdraví	(Me)
Živočichové / rostliny / biologická rozmanitost	(FFB)
Půda / plocha	(Bo)
Voda (podzemní voda)	(Gw)
Voda (povrchové vody)	(Ow)
Klima / ozduší	(KL)
Krajina	(La)
Kulturní a hmotné statky a jejich interakce.	(KS)

Pro účely posuzování vlivů na životní prostředí bylo nutno konkretizovat, jaké významné aspekty, vlastnosti nebo význam předmětů ochrany je nutno posoudit. Roli přitom hrály například různé funkce předmětů ochrany, jejich citlivost, vzácnost nebo předchozí zátěž. Předměty ochrany byly blíže popsány jednotlivými cíli ochrany. Tyto cíle ochrany konkretizují význam předmětů ochrany pro životní prostředí a člověka a představují podstatné funkce nebo znaky přírody nebo kulturní krajiny. Podstatné funkce krajiny, jako například přirozená úrodnost půd (Bo 1), vytváření zásob podzemní vody (Gw 1), dráhy pro vytváření čerstvého a chladného vzduchu a jeho proudění (KL 1), rekreace (La 2 a 4), jsou popsány pomocí cílů ochrany a mohou tak být v rámci SEA posuzovány z hlediska své dotčenosti.

Za pomoci indikátorů stavu byl popsán stávající stav jednotlivých cílů ochrany v řešeném území (viz kapitola 2.1 Zprávy o vlivu na životním prostředí). Pomocí těchto indikátorů je popisováno následující:

- význam plochy pro plnění určité přírodní nebo krajinné funkce (například úrodnost půdy, indikátor stavu. stupně úrodnosti půd),
- citlivost plochy ve vztahu na daný předmět ochrany vůči očekávaným zátěžím (například zátěž imisemi škodlivin),
- vzácnost určité charakteristiky cíle ochrany (například vzácnost určitého typu půdy nebo biotopu),
- předchozí zátěž plochy ve vztahu k cíli ochrany (například imise hluku, ploha plochy ve vztahu ke spolkovým silnicím například),

Každému cíli ochrany je přiřazeno alespoň jeden indikátor.

Na základě polohy plánovacího regionu Horní Lužice-Dolní Slezsko hrají při posuzování vlivů na životní prostředí mimořádnou roli aspekty možného přeshraničního dopadu Plánu. Tyto vlivy byly prověřovány diferencovaně jak pro polská vojvodství Dolnoslezské a Lubušské, tak i pro Liberecký a Ústecký kraj v České republice. Posuzování bylo integrováno do příslušných jednotlivých hodnocení a představuje potenciálně významnou dotčenost, vyplývající z polohy ustanovení Regionálního plánu. Hlubší posouzení dotčenosti zde však, až na cíl ochrany EVL a SPA, kvůli chybějícím kompatibilním (a digitálním) datům k jednotlivým cílům ochrany nebylo v dostatečném rozsahu možné. Z tohoto důvodu byla potenciální dotčenost vyznačena v rámci prověřování konkrétního případu ve vztahu k cíli ochrany na základě dopadových zón.

Pro posouzení vlivů na EVL/SPA byly obsahy Plánu vyhodnoceny samostatně z hlediska jejich vztahu k potenciálním konfliktům. V kapitole 4 Příloha obsahuje Zpráva o životním prostředí posouzení konkrétních případů z pohledu příslušného území soustavy NATURA 2000. Zohledněny přitom byla všechna dotčená území soustavy NATURA 2000 ve Svobodném státě Sasko, ve spolkové zemi Braniborsko, v Polské a v české republice.

Zohlednění závěrů Zprávy o vlivu na životní prostředí a výsledků posouzení vlivů na EVL / SPA v Regionálním plánu

Návrh Zprávy o vlivu na životní prostředí byl vypracován současně s pořízením návrhu Regionálního plánu. Tento postup vedl k tomu, že již v tuto dobu bylo možno vyhodnotit územně konkrétní ustanovení, podléhající povinnosti provést posouzení, z hlediska jejich vlivu na životní prostředí.

Údaje k zamezení a zmírnění negativních vlivů a jejich řešení na nižších úrovních plánování nebo v rámci schvalování konkrétních projektů, obsažené v popisech jednotlivých cílů, byly pokud to bylo z hlediska územního plánování možné, integrovány do odpovídajících ustanovení Plánu, formulovány jako samostatná ustanovení, případně doplněna do odůvodnění Plánu. Díky této integraci bylo možno jednak zredukovat prostřednictvím ustanovení Regionálního plánu jednak specifické negativní vlivy na životní prostředí, na druhou stranu bylo možno zlepšit stav životního prostředí prostřednictvím ustanovení, podporujících cíle ochrany.

Dále byla na základě předchozího posouzení vlivu ustanovení na EVL/SPA některá grafická ustanovení během dalšího procesu pořizování Plánu opět škrtnuta, jejich závaznost snížena (například z prioritní na vyhrazenou oblast), změněno jejich vymezení, případně byla opatřena podmínkami. To se týkalo především ustanovení k rozsahu odběru podzemní vody v rámci prioritních oblastí Zásobování vodou (Cíl 5.4.1.1), případně ustanovení k těžbě surovin (Cíl 6.3.2). Na základě závěrů posouzení bylo konstatováno, že jednotlivá konkrétní v Plánu obsažená opatření a jejich kumulativní vlivy nemohou zřejmě mít žádné významné negativní vlivy na území soustavy NATURA 2000.

3. Vypořádání stanovisek ke Zprávě o vlivu na životní prostředí

1. října 2013 bylo přijato usnesení o pořízení druhé celkové aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice - Dolní Slezsko. Pro určení rozsahu a stupně podrobnosti informací, které by měly být zahrnuty do Zprávy o vlivu na životní prostředí, bylo po formálním projednání konceptu Regionálního plánu 16. června 2015 provedeno řízení ke stanovení rámce posuzování vlivu na životní prostředí (scoping). Všem 22 dotčeným orgánům veřejné správy a zapsaným sdružením na ochranu přírody byly spolu s konceptem zaslány podklady ke "Stanovení rámce posuzování včetně potřebného rozsahu a stupně podrobnosti pro posouzení vlivu druhé celkové aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko (stav k 21.7.2015) na životní prostředí (SEA)". Stanoviska byla zasílána období od 4.8.2015 do 13.11.2015 (poslední stanovisko bylo doručeno 23.3.2016). Stanovisko odevzdalo 12 účastníků řízení. Nejpodrobnější připomínky byly zaslány úřady landrátů okresů Bautzen a Görlitz, (tehdejší) Saským státním ministerstvem životního prostředí a zemědělství, Braniborským zemským úřadem pro životní prostředí a v rámci přeshraničního projednávání Ministerstvem životního prostředí České republiky v Praze a polským Generálním ředitelstvím pro ochranu životního prostředí ve Varšavě. V rámci vyhodnocování stanovisek byly vytvořeny rozsáhlé tabulky pro vypořádání připomínek.

V jednom případě byla provedena změna zařazení ustanovení do skupin pro posuzování (tabulka v kapitole 1 podkladů pro scoping, k Cíli 2.1.2 Revitalizace reliktních lokalit hnědouhelného průmyslu, přeřazení ze skupiny C

do B). 21 změn bylo na základě stanovisek provedeno i v rozsahu posouzení ustanovení Regionálního plánu, podléhajících povinnosti provést posouzení (tabulka v kapitole 2 podkladů pro scoping). V popisech cílů ochrany (kapitola 3 podkladů pro scoping) bylo provedeno 24 změn, případně doplnění; kromě toho byla provedena aktualizace zdrojů dat. Nejčastěji byly ve stanoviscích zmiňovány cíle ochrany, přiřazené k předmětům ochrany "živočiškové / rostliny / biogická rozmanitost", "podzemní voda" a "povrchové vody". Nápadné však bylo, že ve stanoviscích nebylo dostatečně zohledněno vymezení jednoho posouzení vlivu konceptu na životní prostředí (SEA) k posouzení vlivu konkrétního projektu na životní prostředí (EIA).

Rozsah posuzování byl stanoven usnesením členské schůze Plánovacího svazu ze dne 24. října 2016 ke konceptu Druhé celkové aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice - Dolní Slezsko o vypořádání došlých připomínek a ke stanovení rozsahu posuzování (viz kapitola 1.3 Zprávy o vlivu na životní prostředí).

6. prosince 2019 byl návrh Regionálního plánu spolu s návrhem Zprávy o vlivu na životní prostředí členskou schůzí Regionálního plánovacího svazu podle § 9 zákona o územním plánování (ROG) a § 6 Saského zákona o zemském a územním plánování (SächsLPlG) schválen. Projednání s dotčenými zástupci veřejných zájmů a veřejností proběhlo v období od 3. července 2020 do 2. října 2020.

Z celkem obdržených 2 300 jednotlivých připomínek se jich 147 týkalo Zprávy o vlivu na životní prostředí. Těžiště zde spočívalo na aktualizaci prostorových dat a odborné literatury. Těmto připomínkám bylo v převážné míře vyhověno, datové sady pro posuzování vlivu na životní prostředí byly odpovídajícím způsobem aktualizovány. Další podněty se týkaly požadavků na rozšíření posuzovaných cílů ochrany ohledně metodiky posuzování a počtu. Těmto připomínkám nebylo v převážné míře vyhověno. Důvodem byla skutečnost, že rozsah posuzování byl stanoven ukončením procesu scopingu dne 24.10.2016. Redakční připomínky obsahovaly zásadní souhlas s návrhem Zprávy o vlivu na životní prostředí a obecné připomínky, které byly Regionálním plánovacím sazem vzaty na vědomí. K použité metodice pro posuzování vlivu na životní prostředí nebyly ve stanoviscích vyjádřeny žádné zásadní kritické připomínky.

Usnesení o vypořádání připomínek z došlých stanovisek zástupců veřejných zájmů a veřejnosti bylo přijato členskou schůzí Regionálního plánovacího svazu dne 31.3.2022. Toto usnesení zahrnovalo více než 100 obsahových změn vůči návrhu Plánu ze dne 6. prosince 2019, které byly rovněž schváleny 31.3.2022 a uvolněny k opětovnému projednání. Toto opětovné projednání zahrnovalo rovněž změny vůči návrhu Zprávy o vlivu na životní prostředí, které vyplynuly z pozměněných ustanovení (změna v dotčenosti cílů ochrany, aktualizované hodnocení vlivu ustanovení na cíle ochrany EVL a SPA).

Opětovné slyšení podle § 9 odst. 3 zákona o územním plánování (ROG) proběhlo v období od 17. června 2022 do 29. července 2022. Ke změnám ve Zprávě o vlivu na životní prostředí byla doručena stanoviska od pěti zástupců veřejných zájmů. Ze strany zúčastněné veřejnosti nebyla k pozměněnému návrhu Zprávy o vlivu na životní prostředí doručena žádná stanoviska. Stanoviska zástupců veřejných zájmů zahrnovala v podstatě redakční připomínky a souhlasy. Několik málo požadavků, které se netýkaly pozměněných ustanovení, nebylo v rámci vypořádání zohledněno.

V rámci přeshraničního projednání se příslušné orgány Polské a České republiky vyjádřily rovněž k pozměněnému návrhu. Oběma státy bylo přitom konstatováno, řw v přeshraničním rámci není potřeba účastnit se přeshraničních konzultací podl ustanovení čl. 7 směrnice a čl. 10 Protokolu o SEWA k Dohodě o EIA.

Polské Generální ředitelství pro ochranu životního prostředí ve Varšavě ve svém stanovisku požádalo o zapojení do projednávání na nižších úrovních územního plánování, případně v rámci schvalovacích řízení ke konkrétním projektům v těch případech, že by ustanovení regionálního plánu měla být realizována v bezprostřední blízkosti státní hranice. To se týká ustanovení k těžbě surovin, využití větrné energie a technických opatření v prevenci povodní. Regionální plánovací svaz této prosbě vyhověl příslušným dopisem, který byl adresován odboru životního prostředí okresu Görlitz (e-mail ze dne 5.9.2022) a Saskému státnímu ministerstvu pro energie, ochranu klimatu, životní prostředí a zemědělství, referát 21 (e-mail ze dne 1.9.2022).

Obě sousední země požádali o zaslání dokumentace po ukončení řízení. Této žádosti Regionální plánovací svaz Horní Lužice - Dolní Slezsko již z důvodů zákonných povinností podle § 10 odst. 4 zákona o územním plánování (ROG) vyhověl.

Usnesení o vypořádání připomínek z došlých stanovisek k pozměněnému návrhu Plánu bylo členskou schůzí Regionálního plánovacího svazu Horní Lužice - Dolní Slezsko přijato dne 15.12.2022. Z tohoto usnesení nevyplývá žádná další potřeba dalšího slyšení. Druhá celková aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko spolu s příslušnou Zprávou o vlivu na životní prostředí bylo přijato 26. ledna 2023.

4. Odůvodnění schválení Plánu

Druhá celková aktualizace Regionálního plánu Horní Lužice-Dolní Slezsko přispívá ve svém výsledku k udržitelnému územnímu rozvoji regionu. Ustanovení Regionálního plánu k využití území s pravděpodobně významnými negativními vlivy na životní prostředí byla přijata především na základě úkolů územního plánování, delegovaných zemským plánováním. To se týká rovněž rozsahu ustanovení (například zajištění potřeby pro zásobování surovinami). V této souvislosti má Regionální plán řídicí funkci.

Přitom je však třeba zohlednit několik rámcových podmínek. Regionální plán představuje celkový územní plán. Ustanovení, zakotvená v Regionálním plánu, jsou odkázána na realizaci na následujících nižších plánovacích a projektových úrovních. Regionální plán nezakládá žádná opatření, jako například komunální regulační plán. Jelikož je ale zajištění řady funkcí a forem využití na úrovni územního plánování v mnoha případech odkázáno na realizaci ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, je celková prognóza, oproti plánům ve vztahu ke konkrétním projektům, velmi obtížná. Je tedy nutno vycházet z toho, že řada ustanovení nebude během doby platnosti Regionálního plánu (cca 10 let) ještě realizována. Pro celkové posouzení však bylo možno vyhodnotit pouze ten vývoj, který bylo možno předpokládat a který nastane v případě úplné realizace Plánu.

Součástí celkového posouzení významných vlivů Regionálního plánu Horní Lužice - Dolní Slezsko na životní prostředí jsou kromě předpokládaných negativních vlivů i předpokládané významné pozitivní vlivy. Ty však nemají sloužit k tomu, vzájemně započítat rozlohu, vzdálenosti a ostatní dotčené objekty, které jsou pro životní prostředí relevantní tak, aby bylo nakonec dosaženo celkového pozitivního či negativního výsledku. Z tohoto důvodu bude zpracován rovněž verbální popis předpokládaného vývoje.

Souhrně mluví pro přijetí celkové aktualizace Regionálního plánu Zásobování především následující důvody:

- Regionální plán Horní Lužice-Dolní Slezsko realizuje především úkoly ze Zemského rozvojového plánu. Prostřednictvím s tím spojených územně-plánovacích ustanovení má být zajištěna regulace určitých forem využití na lokality s nízkým konfliktním potenciálem.
- Nepříznivější alternativy byly během procesu plánování postupně eliminovány. Základem pro prověřování alternativních variant byly podklady oborového plánování, případně byla pro tyto účely zpracována vlastní kritéria (například minimální velikost rozlohy, minimální rozestupy k ostatním formám využití a funkcím). Tento postup, stejně jako rozsah posuzovaných alternativ, je ve Zprávě o vlivu na životní prostředí dokumentován pro všechna ustanovení, která byla hlouběji posuzována.
- V případě realizace celkové aktualizace Regionálního plánu (úplná realizace všech ustanovení) je možno očekávané vlivy na životní prostředí pro předměty ochrany "živočiškové / rostliny / biologická rozmanitost", "půda" a "povrchové vody" hodnotit jako celkově pozitivní. Pro předměty ochrany "podzemní voda" a "klima, ovzduší" byla celková bilance vyhodnocena jako vyrovnaná. V případě předmětů ochrany "krajina" a "kulturní a hmotné statky" dojde pravděpodobně ke zhoršení stavu životního prostředí. To vyplývá především z vysoké citlivosti regionu v případě předmětu ochrany "krajinný obraz" a ze skutečnosti, že v případě předmětu ochrany "kulturní a hmotné statky" mohou být v pozitivním smyslu přijata pouze ustanovení, zajišťující stávající stav, ale žádná bezprostředně působící ustanovení. V případě předmětu ochrany "člověk, včetně lidského zdraví" nelze z důvodů kumulativních vlivů v důsledku výstavby a modernizace silnic, které lze na úrovni regionálního plánování zjistit jen obtížně, formulovat žádné jisté prognózy. To je možné teprve na úrovni konkrétních projektů.
- V rámci posuzování vlivu Regionálního plánu na životní prostředí bylo upuštěno od pro životní prostředí významnějších alternativ a provedena optimalizace Plánu v míře, v jaké to bylo možné s ohledem na plnění úkolů a zadání ze Zemského rozvojového plánu. Alternativy Plánu, které by připadaly v úvahu, je nutno v porovnání se zvolenými ustanoveními Regionálního plánu z hlediska jejich vlivů na posuzované předměty ochrany vyhodnotit jako nepříznivější.
- V případě řady ustanovení, u kterých se předpokládají významné negativní vlivy na životní prostředí, byly formulovány podmínky ve formě specifických cílů k zamezení a zmírnění. Tyto podmínky zahrnují jak časové odstupňování pro určité formy využití, tak i hlubší posouzení na nižších plánovacích úrovních a v rámci schvalování konkrétních projektů.
- V případě komplexních ustanovení na ochranu, péči, sanaci a rozvoj přírody a krajiny, obsažená v Regionálním plánu, například ve formě grafických ustanovení prioritních a vyhrazených oblastí "Příroda a krajina (druhá ochrana a ochrana biotopů, případně ochrana kulturní krajiny)", "Regionální pásy zeleně a zelené předěly", "Části krajiny, vyžadující sanaci" a "Části krajiny se specifickými požadavky na využití", lze očekávat významné pozitivní vlivy na životní prostředí, stejně jako vlivy, podporující přesahujícím způsobem předměty ochrany. Ta tak slouží nejen k ochraně, ale i k cílenému zlepšování stavu životního prostředí v regionu.

5. Opatření pro sledování významných vlivů (monitoring)

V souladu s § 8 odst. 4 zákona o územním plánování (ROG) je nutno významné vlivy, vycházející z provádění Plánu na životní prostředí, sledovat především za účelem včasné identifikace nepředpokládaných negativních vlivů a přijetí příslušných nápravných opatření. Podle nařízení (čl. 10 odst. 2) lze využít stávající mechanismy monitoringu a zabránit tak dvojímu sledování.

Monitoring SEA je součástí sledování území, tyto úkoly Regionální plánovací svaz plní v rámci svých úkolů v souladu s § 17 odst. 1 věta 4 Saského zákona o zemském a územním plánování. Kromě toho informují podle § 8 odst. 4 věta 2 zákona o územním plánování (ROG) dotčené veřejné orgány veřejný orgán podle věty 1 (zde: Regionální plánovací svaz jako pořizovatele plánu) pokud má podle jim dostupných poznatků provádění územního plánu významné, především nepředpokládané negativní vlivy na životní prostředí.

Monitoring musí být odpovídat obsahu a stupni podrobnosti regionálního plánu. Z důvodů věrohodnosti a praktičnosti je zajištěn podle metodiky pro sledování stavu životního prostředí v kapitole 2.1 Zprávy o vlivu na životní prostředí. Sledování dopadů provádění Regionálního plánu probíhá průběžně formou aktualizací odborné části rámcového krajinného plánu, zčásti však v závislosti na intervalech příslušného odborného sledování a statistických průzkumů. Zpravidla probíhá v kontextu obecné evaluace v rámci aktualizace Regionálního plánu.

Ustanovení Regionálního plánu otevírají většinou prostorový a / nebo věcný prostor po zpřesnění na úrovni směrného stavebního a oborového plánování, případně v rámci přípravy konkrétních projektů. Aktivita v oblasti monitoringu tak lze například definovat i v rámci schvalovacích procedur pro konkrétní záměry (projekty). Příkladem je monitoring podzemních vod v případě projektů v oblasti těžby surovin, monitoring netopýrů v případě provozu zařízení pro využití větrné energie nebo biomonitoring v případě dopravních projektů. Stejně tak lze využít i pravidelně zpracovávané monitorovací zprávy odborných orgánů. Evropské směrnice předpokládají pro specifická odborná témata povinnosti v oblasti monitoringu a reportingu (monitoring lokalit významných pro Společenství podle směrnice 79/409/EHS (SPA) a 92/43/EHS (EVL), monitorovací programy ke stavu podzemní vody a chráněných území podle směrnice 2000/60/ES (rámcová směrnice o vodách). Rovněž tyto výsledky mají být využity pro monitoring provádění Regionálního plánu. Pro sledování stavu realizace ustanovení Regionálního plánu má být dále využito průběžné sledování území, zajišťované Regionálním plánovacím svazem a (digitální) katastr územního plánování při vyšším orgánu územního plánování (DIGROK).

Součástí monitoringu je kromě sledování předpokládaných pozitivních a negativních vlivů na životní prostředí rovněž sledování nepředpokládaných vlivů na životní prostředí. Tyto vlivy mohou nastat z následujících důvodů:

- nerelevantní prognóza, zpracovaná v rámci Zprávy o vlivu na životní prostředí pořizovatelem plánu,
- nové poznatky ze strany pořizovatele plánu v rámci přípravy konkrétních projektů,
- v době zpracování zprávy o vlivu na životní prostředí chybějící / neaktuální data (sektorální a / nebo prostorová),
- nové vědecké poznatky.

Chybná prognóza ve zprávě o vlivu na životní prostředí se může projevit po realizaci konkrétního záměru, nebo v souhrně několika projektů. Shora uvedená opatření pro monitoring životního prostředí jsou spolu s hlášením ze strany orgánů životního prostředí vůči Regionálnímu plánovacímu svazu vhodná k rozeznání těchto případů a v daném případě i k odpovídající reakci. Předpokladem však je, že jsou tyto informace Regionálnímu plánovacímu svazu pravidelně zasílány. Datům která v době zpracování Zprávy o vlivu na životní prostředí dosud nebyla k dispozici, lze během doby platnosti Regionálního plánu ze strany odborných orgánů doplnit. Zpracování těchto dat však může být zpravidla provedeno pouze v rámci aktualizace Regionálního plánu. Nové vědecké poznatky lze do regionálního plánu integrovat rovněž pouze formou aktualizace. Popsané nástroje pro sledování životního prostředí mohou celkově zajistit, že na úrovni regionálního plánování, která stanovuje určité rámce, je zajištěno přiměřené sledování významných vlivů provádění plánu.